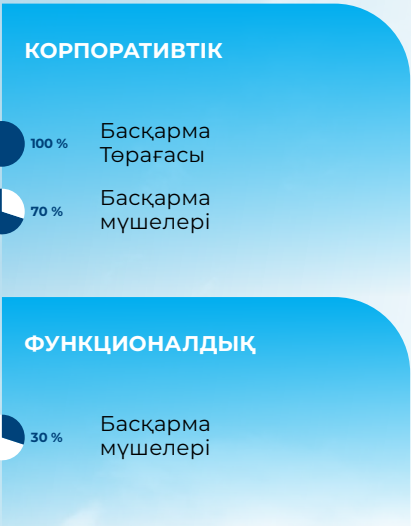

ТИІМДІЛІК КӨРСЕТКІШТЕРІНІҢ ЖҮЙЕСІ

Басқарма мүшелерінің қорытынды қызмет нәтижесінде корпоративтік және функционалдық ҚТК үлестерін бөлу

ҚМГ-нің бизнес-процестерінің тиімділігін бағалау жүйесі компанияның стратегиялық мақсаттарымен үйлесімділігін қамтамасыз ететін стратегиялық және жедел басқару құралдарының бірі болып саналады.

Тиімділік көрсеткіштерінің жүйесі келесі қағидаттарды сақтауға негізделеді:

- өндірістік және қаржы-экономикалық көрсеткіштерімен қатар тұрақты даму, корпоративтік басқару, әлеуметтік және экологиялық даму салаларындағы көрсеткіштерді қамтитын қызметтің түйінді көрсеткіштерінің (ҚТК)балансы;

- стратегиялық ҚТК-ны операциялық ҚТК-ға декомпозициялау, сондай-ақ стратегиялық ҚТК-ны ұйымдық құрылымы мен қызмет түрлері бойынша төмен жіктеуді қамтитын ҚТГ-ны жоғарыдан төмен қарай белгілеу.

Корпоративтік ҚТК ҚМГ-нің барлық қызметкеріне ортақ және компанияның есепті кезеңдегі даму басымдықтарын ескере отырып жасақталады. Функционалдық ҚТК – ҚМГ Басқарма мүшелеріне тиесілі жеке ҚТК және олар нақты басшының алдында тұрған стратегиялық мақсаттарға негізделген.

2022 жылы қызметтің корпоративтік көрсеткіштерінің орындалуы

№	Атауы	Өлшем бірлігі	Факт ¹
1	Мұнай және газ өндіру көлемі ²	мың тонна	22 012
2	Бос ақша ағымы (FCF) ³	млрд теңге	1 116
3	Жұмыс уақытын жоғалтқан жазатайым оқиғалардың коэффициенті (LTIR)	коэф.	0,36
4	ESG тәуекел рейтингі	рейтингі	28,4
5	IPO-ға дайындық	%	100
6	Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру	%	60

2021 жылы қызметтің корпоративтік көрсеткіштерінің орындалуы

№	Атауы	Өлшем бірлігі	Факт
1	Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру	%	43
2	Операциялық тиімділікті арттыру	%	98
3	Даму мен дивидендке арналған бос ақша ағымыв ⁴	млрд теңге	-31
4	NAV (таза активтердің құны) ⁵	млрд теңге	10 255
5	Қарыз/EBITDA ⁶	коэф.	2,4
6	ESG рейтингтері	рейтингі	72
7	ҚМГ компаниялар тобының тауарлары, жұмыстары мен қызметтеріндегі жергілікті қамту үлесі ⁷	%	78

¹ — ҚМГ Директорлар кеңесі 2022 жылдың көрсеткіштің нақты мәндерін 2023 жылдың шілде айында түпкілікті бекітеді деп жоспарланып отыр.

² — ҚМГ Қашаған Б.В. компаниясында мұнай-газ өндіру көлемі 2022 жылдың 15 қыркүйегіне дейін 50% мөлшерінде және2022 жылдың 15 қыркүйегінен кейін 100% мөлшерінде енгізілді.

³ — Бос ақша ағымы = операциялық қызметтен түскен ақша ағымы минус негізгі құралдарды, материалдық емес активтерді, инвестициялық жылдымайтын мүлікті және барлау мен бағалау активтерін сатып алу. Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардан алынған дивиденд операциялық қызметтен түскен ақша ағымына қосылған.

⁴ — Операциялық қызметтен түскен ақша ағымы (бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларды қоспағанда) – өндірісті сақтап тұруға күрделі салымдар.

⁵ — 2021 жылғы 9 қарашада ҚМГ «QazaqGaz» ҰК» АҚ-тың 100% акцияларды «Самұрық-Қазына» АҚ-тың пайдасына берді, тиісінше, «QazaqGaz» ҰК» АҚ шоғырландыру периметрінен алынып тасталды. Алайда нақты көрсеткіш «QazaqGaz» ҰК» АҚ есепке алынып берілді.

⁶ — «Самұрық-Қазына» АҚ-тың бекітілген әдістемесіне сәйкес.

⁷ — ҚМГ компаниялар тобының тауарлары, жұмыстары мен қызметтеріндегі жергілікті қамту үлесі бойынша индикаторлардың орындалуын көрсететін композиттік көрсеткіші.

ҚМГ Басқарма мүшелерінің ҚТК тізілімі мен оның мақсаттық мәндерін жыл сайын ҚМГ директорлар кеңесі бекітеді. ҚТК-ны бағалау Компанияның есепті жылдағы қаржы-экономикалық қызметінің қорытындысын шығарғаннан кейін сыйақы тағайындау үшін жүргізіледі.

2022 жылға арналған корпоративтік ҚТК менеджментті операциялық тиімділікті арттыруға, сондай-ақ ҚМГ қызметінің экологиялық, әлеуметтік аспектілері мен корпоративтік басқаруға шоғырландыру қажеттілігін ескере отырып әзірленді.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАРДЫҢ ІСКЕ АСЫРЫЛУЫНА ШОЛУ

Инвестициялық портфельге шолу

ҚМГ-нің 2022-2031 жылдарға арналған даму стратегиясына сай компанияның инвестициялық портфелі ҚМГ үшін дәстүрлі бағыттармен (геологиялық барлау, мұнай тасымалдау мен өңдеу) қоса жаңа бағыттардағы (мұнай-газ химиясы және тұрақты даму саласындағы жобалар) бірқатар жобадан тұрады. Сонымен қатар баламалы энергетикадағы жаңа

жобаларды бағалау және ҚМГ-нің операциялық активтеріндегі көміртегі ізін азайту бағытында жұмыс жүріп жатыр. Әр жобаны қаржыландыру көзі жеке-жеке анықталады. Жобаларды қаржыландыру барынша жеке қаражат есебінен жүзеге асырылады. Тек жаңа нақты жобаларға ғана қарыз тарту көзделген. Бұдан басқа инвестициялық және қаржылық тәртіпті күшейту

үшін компанияға ең аз мөлшердегі регресс әсерімен нақты жобалар деңгейінде ғана қарыз тартылады.

2022 жылдағы инвестициялық портфельдің жалпы құны 47 030 млрд теңгеге жетті. Оның ішінде ҚМГ үлесіне тиесілі сома – 16 713 млрд теңге.

Геологиялық барлау және мұнай-газ өндіру

2022 жылы Қазақстан Республикасындағы мұнай-газ саласының инвестициялық тартымдылығын жақсарту үшін Қазақстан Республикасының Үкіметі шетел инвесторларының және ҚМГ-нің қатысуымен қосымша ынталандыруды талап ететін күрделі жобаларға (құрлықтағы жаңа күрделі жобалар, теңіз жобалары мен газ жобалары) бірқатар реттеушілік және фискалдық преференциялар ұсынатын жақсартылған модельдік келісімшарт (ЖМК) тетігін әзірледі. 2022 жылғы желтоқсанда Қазақстан Республикасының Президенті Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы кодексі мен Салық кодексіне тиісті түзетулер енгізілген заң пакетіне қол қойды. Бұл түзетулердің ҚМГ-нің бірқатар жобаларына қатысы бар және Каспий теңізі қайраңында да, құрлықтағы бірқатар күрделі газ жобалары бойынша да жұмысты жандандыруға мүмкіндік береді.

Инвестициялық жобалардың портфелі

Қызмет бағыты	Инвестициялық портфельдің жалпы құны, млрд теңге	ҚМГ үлесіне инвестициялық портфельдің құны, млрд теңге
Геологиялық барлау және мұнай-газ өндіру	39 809	12 058
Инфрақұрылым жобалары	371	371
Мұнай тасымалдау	410	149
Мұнай өңдеу және мұнай өнімдерінің маркетингі	208	123
Мұнай-химия	6 096	3 926
Басқалары	137	86
Барлығы	47 030	16 713

2022 жылғы желтоқсан айының басында Каспий теңізінің қазақстандық секторындағы Жеңіс учаскесінде тереңдігі 3 300 м ұңғыманы бұрғылау жұмыстары басталды. Іздеу ұңғымасын бұрғылау 2023 жылы аяқталады деп жоспарланып отыр.

2023 жылдың басында «Қаламқас-теңіз, Хазар, Әуезов» учаскесі бойынша жер қойнауын пайдалану келісімшартына қол қойылды. Осы кен орнындағы шикізат қорының мөлшері расталды. Келесі қадам – «ЛУКОЙЛ» ЖАҚ серіктеспен бірлесіп жайластыру тұжырымдамасын таңдау.

«ТЕҢІЗ», «ҚАШАҒАН», «ҚАРАШЫҒАНАҚ» МЕГАЖОБАЛАРЫ

ҚМГ стратегиялық инвесторлармен бірге Теңіз (20%), Қашаған (16,88%) және Қарашығанақ (10%) алып кен орындарындағы жобаларға қатысуда.

- Теңіз кен орнында «Болашақ кеңейту жобасын (БКЖ)/Сағалық қысымды басқару жобасын» іске асырылып жатыр. 2023 жылы негізгі құрылыс аяқталып, іске қосу-реттеу жұмыстарын бастау жоспарланған. Сағалық қысымды басқару жобаларының нысандары 2023 жылдың желтоқсанында пайдалануға беріледі деп жоспарланған. Жоба мұнай өндіру көлемін жылына 12 млн тоннаға ұлғайтуға мүмкіндік береді.
- Қарашығанақ кен орнында мұнай өндіру деңгейін сақтау жобалары белсенді іске асып жатыр. 2021 жылы «Қарашығанақ өңдеу кешеніндегі газ бойынша өндірістік шектеулерді алып тастау жобасы (KGDBN) және Газды кері айдау 4-компрессорының қондырғысы жобасы (4IC) сәтті аяқталды. Газды кері айдау 5-компрессорының қондырғысы жобасы бойынша құрылыс қазір қарқынды жүріп жатыр. 2023 жылдың соңына қарай бұл бағыттағы жұмыстардың 85%-ын аяқтау жоспарланған.
- Сондай-ақ 2022 жылы Газды кері айдау 6-компрессорының қондырғысының жобасын жүзеге асыру туралы инвестициялық шешім (FID) қабылданды.
- Қашаған кен орнында 2022 жылдың 3-тоқсанында Шикі газ айдаудың жұмыс істеп тұрған компрессорларын жаңғырту жобасы пайдалануға берілді. 2041 жылға дейін шикі мұнай айдау компрессорларын жаңғыртудың арқасында мұнай өндіру көлемі шамамен 8,5 млн тоннаға толығады.
- Қазіргі таңда кен орнында мұнай өндіру кенішті игерудің 1-кезеңі аясында жүргізіледі. 2-кезең үш жеке-жеке жоба аясында қаралады, олардың ішінде ең көп зерттелгендері келесі 10 жыл ішінде мұнай мен конденсат өндіру деңгейін тәулігіне ~710 мың баррельге дейін (тәулігіне~89,5 мың тонна) ұлғайтуға бағытталған 2 «А» кезеңі және 2 «Б» кезеңі. Осы жобаларды іске асыру жөніндегі алдағы шешімдер 2023-2024 жылдарға межеленген.

Сондай-ақ ҚМГ құрлықта барлау жұмыстарын белсенді жүргізіп жатыр. 2022 жылы Торғай Палеозой учаскесінде барлау ұңғымасын бұрғылауға дайындық шаралары өтті. 2023 жылы осы учаскелерде тереңдігі 5,5 мың метр болатын ұңғымаларды бұрғылау жоспарлануда.

2022 жылғы желтоқсанда Атырау облысындағы Тайсойған-1 және Тайсойған-2 учаскелерінде барлау мен өндіруге келісімшарттар жасалды. Аталған учаскелерде 2019 жылы 328 млн тоннадан астам геологиялық қор үлестіруге мүмкіндік берген, Қазақстандағы бірегей 3D сейсмикалық барлау жүргізілді.

2022 жылы бес учаске (Мұғалжар, Березовский, Жарқын, Болашақ және Солтүстік Өзен) бойынша жер қойнауын геологиялық зерттеу (ЖГЗ) лицензиялары алынды. Негізгі шөгінді алаптарды модельдеу бойынша жүргізілген талдамалық жұмыс аясында қосымша зерттеуді талап ететін болашағы зор бес учаске айқындалды. Осылайша, 2023 жылы жер қойнауын геологиялық зерттеу бағдарламасы шеңберінде «жедел» сейсмикалық барлау жүргізу жоспарлануда.

Құрлықта жұмыс істеп тұрған кен орындарын қосымша барлау есебінен қорды ұлғайту бағытында жұмыс жалғасуда. Атап айтқанда, 2022 жылы «Ембімұнайгаз» АҚ-ға қарасты С.Нұржанов, Солтүстік Уаз және Оңтүстік-Шығыс Новобогат кен орындарында барлау аяқталғаннан кейін олар өндіру кезеңіне ауыстырылды. Қарасор-Батыс кен орнында да жұмыстар жалғасуда, 2023 жылы өндіру кезеңіне ауыстыру көзделген. «Шығыс Өріктау» және «Рожковское кен орнын дамыту» жобалары бойынша тәжірибелік-өнеркәсіптік пайдалану бағытында жұмыстар жалғасуда, онда 2023-2024 жылдары мұнай өндіру басталады деп жоспарланып отыр.

Мұнай тасымалдау

2021 жылы жылына 6 млн тоннаға дейін кері режимде мұнай тасымалдауға мүмкіндік беретін «Кеңқияқ – Атырау» мұнай құбыры реверсіннің бірінші кезеңі» жобасы аяқталды. 2022 жылы кері бағытта 4,3 млн тонна мұнай тасымалданды.

Каспий құбыр желісі конкорциумының өнімді өткізу қабілетін жылына 83 млн тоннаға дейін арттыру бойынша жұмыс жүргізілуде. Оның ішінде Қазақстанның аумағы арқылы өткізу қабілеті 72,5 млн тоннаға жетпек. Ақтау портынан Каспий теңізі арқылы өтетін балама бағыт бойынша экспорттық мүмкіндікті арттыру мәселесі қосымша пысықталып жатыр.

Мұнай өңдеу және мұнай өнімдерінің маркетингі

ҚМГ-нің алдағы жылдарға арналған басты міндеттерінің бірі – тұтынудың болжамды өсуі салдарынан туындаған Қазақстанның ішкі нарығын отандық мұнай өнімдерімен қамтамасыз ету мәселесін шешу болып отыр.

Қазақстан Республикасының солтүстік және шығыс өңірлерінің энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін Павлодар мұнай-химия зауытында (ПМХЗ) сұйытылған мұнай газын тазарту және қысқы дизель отынын өндіру бағытындағы жобалар іске асырылып жатыр. Қондырғыларды іске қосу тиісінше 2024-2025 жылдарға жоспарланып отыр.

Сонымен қатар қазіргі таңда отандық МӨЗ – «ПҚОП» ЖШС мен «CASPI BITUM» БК» ЖШС қуаттарын күшейту мәселелері қаралуда. 2023 жылы алдын ала техникалық-экономикалық негіздеменің қорытындысын алу жоспарда бар. Осы құжаттың негізінде одан арғы шешімдер қабылданады.

Қазақстан-Румыния инвестициялық қоры аясында KMG International N. V. 2021 жылы Румынияда мұнай өнімдерін сатудың бөлшек сауда желісін кеңейтудің бірінші кезеңін іске асыру аяқтады. Бастама негізінде 25 жанармай құю станциясын салынды. 2023 жылы тағы 44 жанармай құю станциясын кезек-кезеңімен салу арқылы Румынияда жанармай құю станцияларының бөлшек сауда желісін кеңейту жоспарланған.

Мұнай химиясы

2022 жылы ҚМГ Атырау қаласындағы мұнай-газ-химия кешенінің бірінші кезеңін аяқтау, стратегиялық серіктестерімен бірге мұнай-газ-химия жобаларын қаржыландыру мәселелерін шешу бағытында белсенді жұмыстар жүргізді.

2022 жылғы 8 қарашада жылына 500 мың тонна полипропилен шығаруға қауқарлы Kazakhstan Petrochemical Industries Inc (KPI) біріккен газ-химия кешені іске қосылды. 2022 жылғы 7 қарашада Полипропилен өндіру зауытына және «Полиэтилен» жобасына «СИБУР» ЖАҚ қатысуын қарастыратын «Самұрық-Қазына» АҚ, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ және «СИБУР» ЖАҚ арасындағы негізгі құжатқа қол қойылды. 2022 жылы 32,3 мың тонна полипропилен өндірілді. Қазіргі таңда «KPI Inc.» компаниясы «CNCEC» мердігерімен және «Lumtus Technology LLC» лицензиарымен бірлесіп, жобалық көрсеткіштерге қол жеткізуді растау үшін барлық Кешеннің технологиялық процесін тұрақты технологиялық режимге шығару, технологиялық қондырғылар жұмысындағы «олқы тұстарды» анықтау, кейіннен кепілдікті пайдалану сынақтарын жүргізе отырып, технологиялық жабдықтарды/блоктарды кешенді сынақтан өткізу бойынша іс-шаралар жүргізуде. Қазақстан Республикасында Теңіз кен орнының шикізатынан қосылған құны жоғары, экспортқа бағдарланған өнімдерді шығара отырып, мұнай-химия кластерін құру көзделген. 2023 жылдың 2-тоқсанында кәсіпорынды пайдалануға беру актісіне қол қойылады.

Сондай-ақ ҚМГ жылына 1 250 мың тонна полиэтилен өндіретін зауыт құрылысының жобасын іске асыруда. Бүгінгі таңда жобаның ТЭН әзірленді. Полиэтилен өндіру және мұнай-химия өнімдерін өткізу жөніндегі жобаны іске асыру үшін «СИБУР Холдинг» ЖАҚ

стратегиялық әріптес ретінде тартылды. Сонымен қатар полиэтилен өндірісі үшін инфрақұрылым жобалары пысықталуда. Газ бөлу кешенін салу жобасының ТЭН және ЖСҚ және Этан құбырын салу жобасы бойынша арнайы техникалық шарттар әзірленді. Полиэтилен өндірісі жобасының және ілеспе инфрақұрылымдық жобалардың аяқталу мерзімі 2028 жылға жоспарланған.

Сумен қамту және қоршаған ортаны жақсарту мәселелерін шешуге бағытталған жобалар

ҚМГ ұлттық компания ретінде мынадай бағыттағы жобаларды іске асырады:

- «Астрахань-Маңғыстау су құбырын реконструкциялау» және «Кендерлі кентінде қуаты тәулігіне 50 000 м3 теңіз суын тұщыландыратын зауыт салу» сияқты жобаларын жүзеге асыру арқылы өңірлердегі ауызсу тапшылығы мәселесін шешу көзделген.
- «Астрахань-Маңғыстау су құбырын реконструкциялау» жобасы бойынша құрылыс-монтаждау жұмыстары басталды; екінші деңгейлі банкпен жобаны қаржыландыруға шарт жасалды. Қазақстан Республикасының Атырау мен Маңғыстау облыстарының өнеркәсіптік тұтынушылар мен тұрғындары үшін үлкен әлеуметтік маңызы бар жобаны 2024 жылы аяқтау жоспарланған.
- «Кендерлі кентінде қуаты тәулігіне 50 000 м3 теңіз суын тұщыландыратын зауыт салу» жобасы бойынша ТЭН-ге түзету енгізілді (PMS консультанттың ұсынысы бойынша). Қазір қорытынды шығарылып, ЕРС мердігерді таңдау бойынша әлеуетті мердігерлердің тізімін қалыптастыру жұмыстары аяқталуда. Жобаны 2024 жылдың соңына дейін аяқтау жоспарланған.

Газды үздіксіз өңдеу, оның ішінде өңір халқының қажеттілігін толық жабу. Жаңаөзен қаласында жаңа мұнай өңдеу зауытын (МӨЗ) салу жобасы бойынша Pre-FEED және ТЭН әзірленді. Жобаны қаржыландыруға ЕДБ-мен уағдаластық бар. Қазіргі таңда нысандардың құрылысына жеткізушілердің алдын ала біліктілікке іріктеу рәсімі жүргізілуде. Пайдалануға беру 2025 жылға жоспарланып отыр.

Қоршаған ортаны жақсарту: тазарту құрылыстары мен булану алқаптарының Атырау қаласының ауасына кері әсерін болдырмау үшін Атырау МӨЗ-і «Tazalyq» жобасын іске асыруда. 2022 жылы механикалық тазарту құрылыстарын (МТҚ) реконструкциялаудың бірінші кезеңі аяқталып, төрт булану алқабының екі секторы құрғатылды. МТҚ-ның екінші кезеңін толық аяқтау және булану алқаптарына қалпына келтіру 2023 жылдың соңына жоспарланған.

ТРАНСФОРМАЦИЯ ЖӘНЕ ЦИФРЛАНДЫРУ

2022 жылы ҚМГ корпоративтік орталығында цифрландыруды ілгерілету бағытындағы жұмысты күшейту үшін құрылымдық өзгерістер жүргізілді. Ақпараттық технологиялар, трансформация және цифрландыру екі департаменттің негізінде Цифрлық даму департаменті ашылды.

Есепті кезеңде Компания қызметінің негізгі бағыттары бойынша цифрлық бастамаларды іске асыруда белгілі бір прогреске қол жеткізілді. Атап айтқанда, мұнай өндіруді цифрландырудағы негізгі жоба – «АВАІ ақпараттық жүйесін әзірлеу» аясында нақты өндірістік проблемаларды шешетін екі жаңа модуль пайдалануға берілді. Мәселен, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС-де енгізілген «Қабат флюидтері» модулі мұнай қорын сапалы есептеп, кен орындарын игеруді жобалау үшін мұнай қабаттарындағы флюидтердің қасиеттерін сараптау, зерттеу және негіздеу жұмыстарын автоматтандырады.

ҚМГ корпоративтік орталығында «Экономика» модулі іске қосылды. Оның көмегімен мұнай өндіруші компаниялар активтерінің жиынтық құнын немесе жұмыс істеп тұрған кен орындары бөлінісіндегі құнын бағалауға, түрлі сценарийлерді ескере отырып, операциялық қызметті болжауға болады.

Бұған дейін АВАІ АЖ-нің «АВАІ дерекқоры», «Бейнелеу орталығы», «Технологиялық режим», «Кедергілерді мониторингтеу», «Тереңдегі сорғы жабдықтарын іріктеу» деп аталатын бес пилоттық модуль енгізіліп, олар жоғары тиімділік көрсетті. Мәселен, «Қазгермұнай» БК» ЖШС-де іске қосылған «Техрежим» модулінің көмегімен ұңғымалардың жұмыс көрсеткіштерін талдау жүзеге асырылады және олардың әлеуеттері есептеледі. Бұл жоспарлы өндірісті ұңғымалар мен қабаттар арасында ай сайын тиімді бөлуге және кен